Jac Broeder s: ‘Economisch gezien is een gesloten groei ideaal’

Groei en op eigen kracht

Sinds hun start in het Deense Rødekro verviervoudigden Jac en Jeanette Broeders hun bedrijf. Met de komst van de nieuwe melkveestal plant het koppel een stapsgewijze groei van hun 250 stuks richting 400 koeien.

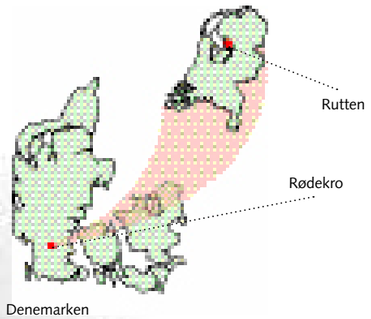

Een fraai architectenplan verschijnt op tafel. Enthousiast gebaart Jac Broeders naar het schema van zijn toekomstige nieuwbouwmelkveestal. Zes eilanden van zestig boxen, twee voergangen aan de buitenzijde met een dakoversteek van 1,50 meter en ruime looppaden met centraal een zes meter brede dwarse loopgang die uitweg biedt naar de melkstal.

Veertien jaar geleden ruilden Jac (46) en Jeanette (42) Broeders hun melkveestapel van dertig koeien in het Nederlandse Rutten voor 80 koeien, vijf ton quotum en 52 hectare in Denemarken. Sindsdien is hun verhaal er een van continue en gestage groei. In 2003 molk het koppel in dezelfde gebouwen 1,3 miljoen kg quotum. Inmiddels is dat 2,3 miljoen kg melkquotum met 250 koeien geworden. ‘Sinds onze start is ons bedrijf verviervoudigd in omvang’, doet Jac de groeistrategie nuchter uit de doeken. ‘We kozen ervoor om met een gesloten bedrijf door te groeien. Zo blijft de ziektedruk beperkt. Economisch gezien is gesloten groei ideaal. Daardoor leerden we vanzelf werken naar een lage uitval en een lage ziektedruk.’

Jeanette en Jac Broeders: ‘Zo gauw een koe iets mankeert, gaat ze in de potstal’

Grond zeven maal duurder

Het doel, groeien naar 400 melkkoeien, houden Jac en Jeanette strak voor ogen. ‘Dat wordt een grote stap met eigen vee’, geeft Jac meteen toe. ‘Tot nu toe lijkt dat te lukken. De vervanging blijft jaar na jaar tussen de vijftien en twintig procent.’ Door de groei van afgelopen jaren en om het arbeidsgemak besloot Jac de jongveeopfok uit te besteden aan een ander gesloten bedrijf. ‘Wij richten ons puur op melkvee. Daar is het meeste geld mee te verdienen.’

Behalve de forse uitbreiding van de melkrechten groeide het areaal bijna met dezelfde snelheid. ‘Voor de mestafzet moeten we zelf een deel van de grond in bezit hebben. Voor de rest van de mestafzet is een mestcontract vereist. Grond kopen is nu al zeven keer zo duur als bij onze start’, verwijst Jac naar grondprijzen richting 27.000 euro. De oorspronkelijke 52 hectare dikten aan tot 180 hectare grond, waarop de veehouder naast 13 hectare graan een derde gras en twee derde mais verbouwt. ‘Met mais krijg je een heel eenvoudig en stabiel rantsoen. Gras is een mooi product, maar als je geen pinken hebt, kun je niets met de laatste snedes.’

Alle voer gaat in de mengvoerwagen, ook het krachtvoer. ‘Alles krijgt hetzelfde rantsoen’, benadrukt Jac. ‘Eén rantsoen werkt prima. De koeien starten niet zo hoog, maar ze houden het wel beter vol. Soms vervet er wel eens een koe als ze niet op tijd drachtig is. Maar die selecteer je vanzelf uit.’

Toch geeft hij aan in de nieuwe stal liever met twee of zelfs met drie groepen te werken. ‘Ik denk vooral aan een vaarzengroep met een energierijker rantsoen.’

Paringsprogramma

Ook de fokkerij is afgestemd op een lage vervanging. Waar voorheen Deense en Nederlandse stieren evenveel kansen kregen, kiest Jac nu enkel nog voor Nederlands fokmateriaal. ‘Bij de Deense exterieurbeoordeling worden de bovenbalkcijfers uit de onderbalk berekend. Ik ben het vaak niet eens met die cijfers.’

Met het aflijnen van het fokdoel heeft Jac Broeders geen moeite. ‘Beenwerk, uiergezondheid en percentage eiwit’, somt hij resoluut op als belangrijke parameters. Consul, Stilist, Louson, Olympic en Horst Harry zijn de huidige partners voor de volledig zwartbonte veestapel. Vanwege het positieve eiwitgehalte krijgt ook Kian kansen.

Samen zorgen de huidige 250 melkkoeien voor 10.600 kg melk met 4,17% vet en 3,43% eiwit op 305 dagen. ‘In Denemarken is het eiwit te laag. Het nationaal gemiddelde bedraagt tussen 3,40 en 3,50 procent. Maar daar zitten ook de cijfers van de jerseys bij in. Dat geeft een vertekend beeld. Die trekken het gemiddelde omhoog.’

Potstal onmisbaar

Met de aanwinst van extra quotum is de oude ligboxenstal, ondanks talrijke aanpassingen, bijna uit de jas gegroeid. De bouw van een centraal melkeiland drie jaar geleden betekende een eerste oplossing voor het huisvestingsprobleem. ‘De eerste tien jaar hebben we enkel in grond en quotum geïnvesteerd’, klinkt het bijna verontschuldigend. Naast de melkput en de wachtruimte omvat het melkgebouw twee potstalruimten: één voor de close-up droogstandsgroep en één voor oudere of zieke koeien. ‘Met de huidige bezetting in de oude ligboxenstal is deze ligruimte onmisbaar’, stelt Jac. ‘Zo gauw een koe iets mankeert, gaat ze daarin.’

Met het oog op de verdere uitbreiding en de bouw van een nieuwe ligboxenstal koos de melkveehouder een centrale ligging voor het melkeiland uit. En ook de melkstand is gebouwd op groei. Jac verwijst naar de 2 x 16 rapid-exit-melkstal.

De nieuwe ligboxenstal krijgt intussen goed vorm. Toch schrijft Jac de oude melkveestal niet helemaal af, zeker omdat de nieuwe stal nog even op zich laat wachten. ‘We gaan nog een extra deel van de oude stal aanpassen. Kijk, we hebben nooit op hoogtemaat gefokt. Toch zijn de koeien te groot geworden voor deze boxen.’

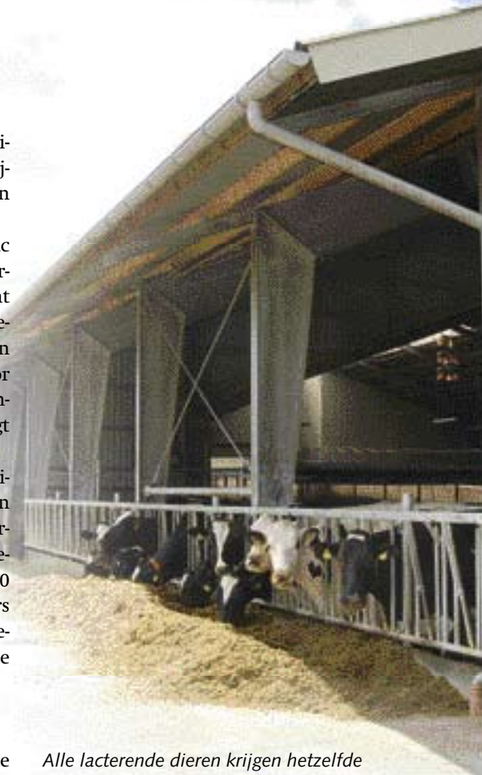

Alle lacterende dieren krijgen hetzelfde rantsoen inclusief krachtvoer

Met die ervaring in het achterhoofd denkt de emigrant bij het nieuwe ontwerp vooral aan het comfort van zijn koeien. ‘Koecomfort, veel frisse lucht en toch eenvoudig en goedkoop’, somt Jac de sleutelwoorden van het stalconcept op. Zelfs rubber op de dichte vloeren neemt hij ernstig in overweging. ‘Een ding is zeker: koecomfort is belangrijk. Als de koeien het goed hebben, merk je dat meteen aan het saldo.’

Annelies Debergh

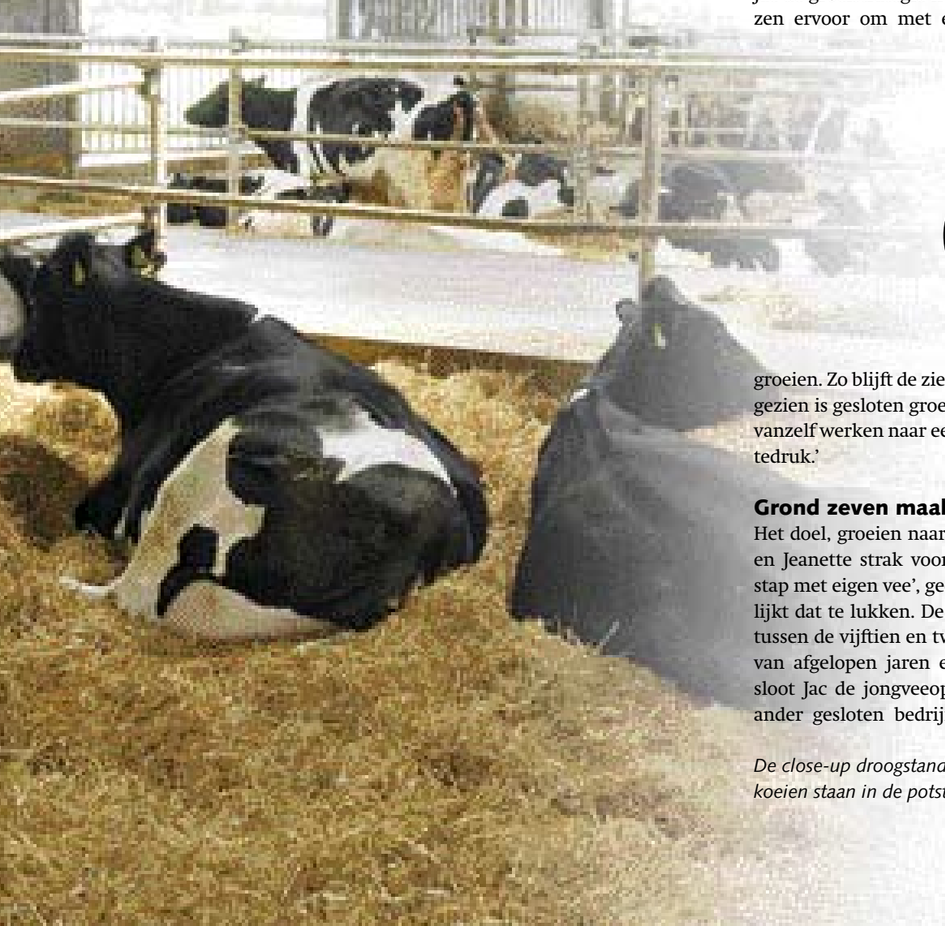

De close-up droogstandsgroep en de andere of zieke koeien staan in de potstal